

bijlage

Financieel overzicht ondermijning

Bijlage nummer	2
Horend bij	Najaarsbrief georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

In deze bijlage wordt ingegaan op de financiën van de ondermijningsaanpak. In dit kader worden de volgende vier onderwerpen uitgelicht:

- A. Uitwerking van de financiële consequenties van de operationele versnelling door de Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit (NSOC);
- B. Overzicht van de herkomst en besteding van de ondermijningsgelden;
- C. Verdeling van de coalitieakkoordgelden Rutte IV ten behoeve van de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit;
- D. Onderbouwing en evaluatie (CW3.1) – middelen ontwerpbegroting 2022.

Bijlage 2A: Uitwerking financiële consequenties operationele versnelling NSOC

Eerder heeft mijn ambtsvoorganger in zijn beantwoording op de vragen uit het Schriftelijk Overleg op 16 november 2021 aangegeven dat het totaalbudget van MIT 85 miljoen euro bedroeg met een formatie van 437 fte. In de brief van 25 mei 2022 heb ik aangekondigd dat het samenwerkingsverband tussen de zes moederorganisaties versneld operationeel zal worden met een scherpere focus en een effectieve inzet van capaciteit en verder gaat onder de naam NSOC. De deelnemende organisaties hebben op mijn verzoek in de afgelopen periode vastgesteld wat er nodig is om het actieplan uit te voeren; er wordt uitgegaan van een totaalbudget van 50 miljoen euro, inclusief beheerskosten, met een maximale formatie van 244 fte. Door de directeur NSOC zullen conform het instellingsbesluit nadere afspraken worden gemaakt met de deelnemende organisaties over de door hen ter beschikking gestelde 244 fte.

In onderstaande tabel is het verschil zichtbaar tussen de oorspronkelijk geplande fte en middelen voor het MIT ten opzichte van het aantal fte en benodigde middelen voor de uitvoering van het actieplan van NSOC.

Organisatie	Aantal in fte		Beschikbare middelen (in 1.000 euro)	
	Was	Wordt	Was	Wordt
FIOD	78	47,5	10.246	7.556
Belastingdienst	33	19,5	3.899	2.597
Politie	192	119	41.327	30.968
OM	49	16	8.956	2.343
Douane	51	18,5	6.272	2.417
Defensie / KMar	34	18,5	13.958	10.421
Teammanagers	-	5	-	582
Totaal	437	244	84.658	49.999

De financiële middelen richting politie van 41,3 miljoen euro bevatten ook de beheerskosten van NSOC die 18,8 miljoen euro bedragen, en die naast de reguliere beheerskosten –zoals huisvesting, personeel en ICT– onder andere ook het datawarehouse omvatten. Het verschil tussen de oorspronkelijk beschikbaar gestelde middelen voor het MIT en de vastgestelde middelen voor de uitvoering van het actieplan NSOC is opgeteld circa 35 miljoen euro. Met betrekking tot dit bedrag worden afspraken gemaakt met de zes deelnemende organisaties, zodat de ondermijningsgelden optimaal en doelmatig worden besteed aan de brede aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

Bijlage 2B: Overzicht van de herkomst en besteding Ondernijngsgelden

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de herkomst van de middelen ondernijng, verdeeld in incidentele en structurele middelen.

Tabel 1 – Overzicht van verstrekte middelen sinds 2018

Middelen Ondernijng	Omschrijving	Incidenteel	in 1.000 euro										struc
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Regeerakkoord 2017	Incidentele bijdrage Ondernijng	100.000											
	Versterking ondernijng	-	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Ontwerpbegroting 2019	Incidentele bijdrage Afpakken	30.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Najaarsnota 2019	BOTOC	110.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorjaarsnota 2020	BOTOC	-	-	-	-	119.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Ontwerpbegroting 2022	Prinsjesdagmiddelen	375.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwerpbegroting 2022	Prinsjesdagmiddelen	-	-	-	-	-	337.000	388.000	432.000	434.000	434.000	434.000	434.000
Voorjaarsnota 2022	Middelen coalitieakkoord 2021	-	-	-	-	-	-	40.000	80.000	100.000	100.000	100.000	100.000
TOTAAL		615.000	5.000	10.000	10.000	129.000	497.000	588.000	672.000	694.000	694.000	694.000	694.000

De verstrekte middelen zijn gepland in de tijd, zodat de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen worden besteed. Dit resulteert voor het brede offensief tegen ondernijngende criminaliteit en de Prinsjesdagmiddelen in het volgende overzicht, verdeeld in incidentele en structurele middelen:

Tabel 2 – Inzicht in verdeling incidentele en structurele middelen BOTOC en Prinsjesdagmiddelen

Middelen Ondernijming		in 1.000 euro								
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	struc
Najaarsnota 2019	Incidentele middelen BOTOC	88.000	22.000	-	-	-	-	-	-	-
Voorjaarsnota 2020	Structurele middelen BOTOC	-	119.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
	TOTAAL	88.000	141.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Ontwerpbegroting 2022	Incidentele Prinsjesdagmiddelen	-	-	187.000	126.000	62.000	-	-	-	-
Ontwerpbegroting 2022	Structurele Prinsjesdagmiddelen	-	-	337.000	388.000	432.000	434.000	434.000	434.000	434.000
	TOTAAL	-	-	524.000	514.000	494.000	434.000	434.000	434.000	434.000

Vervolgens vindt door middel van kasschuiven een meer gedetailleerde planning van middelen plaats, waardoor het onderstaande gedetailleerde beeld ontstaat.

Tabel 3 - Overzicht van geplande besteding van de middelen

Middelen Ondernijning		in 1.000 euro										
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	struc
Regeerakkoord 2017	Incidentele bijdrage Ondernijning	-	35.080	33.215	31.705	-	-	-	-	-	-	-
	Versterking ondernijning	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Ontwerpbegroting 2019	Incidentele bijdrage Afpakken	3.650	7.588	2.082	13.128	1.900	9.300	-	-	-	-	-
Najaarsnota 2019	Incidentele bijdrage BOTOC	-	-	88.000	22.000	-	-	-	-	-	-	-
Voorjaarsnota 2020	BOTOC	-	-	-14.050	119.341	163.709	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Ontwerpbegroting 2022	Prinsjesdagmiddelen	-	-	-	-	274.751	449.350	433.310	434.500	434.000	434.000	434.000
	Incidentele Prinsjesdagmiddelen	-	-	-	-	98.849	95.250	76.390	40.000	34.600	29.000	-
Voorjaarsnota 2022	Middelen coalitieakkoord 2021	-	-	-	-	-	40.000	80.000	100.000	100.000	100.000	100.000
TOTAAL		8.650	52.668	119.247	196.174	549.209	753.900	749.700	734.500	728.600	723.000	694.000

De onderstaande tabel geeft inzicht in de besteding van de middelen van de jaren 2018 tot 2022, waarbij voor het jaar 2022 een inschatting is gemaakt van het verloop in het laatste kwartaal.

Tabel 4 - Overzicht van bestedingen per opgave in 1.000 euro

		2018	2019	2020	2021	2022
Voorkomen	Preventie	-	-	1.500	4.000	42.342
	Terugdringen van drugsgebruik	-	-	300	-	2.200
	Coalitieakkoord 2021: Terugdringen van drugsgebruik	-	-	-	-	-
	TOTAAL	-	-	1.800	4.000	44.542
Verstoren van netwerken en verdienmodellen	Internationaal offensief	-	-	3.900	-	4.382
	Coalitieakkoord 2021: Internationaal offensief	-	-	-	-	-
	Aanpak logistieke knooppunten	-	-	320	4.026	14.757
	Coalitieakkoord 2021: Aanpak logistieke knooppunten	-	-	-	-	-
	Brede maatschappelijke coalitie/regionale versterkingsbeweging	8.426	43.656	47.946	56.343	57.629
	Aanpak criminele geldstromen	-	225	7.001	1.980	10.651
	Coalitieakkoord 2021: Aanpak criminele geldstromen	-	-	-	-	-
	MIT/NSOC	-	-	15.068	64.059	73.658
	TOTAAL	8.426	43.881	74.235	126.408	161.077
Bestrafen	Berechting en detentie	-	-	-	-	22.200
	Coalitieakkoord 2021: Opsporing en vervolging	-	-	-	-	-
	Coalitieakkoord 2021: Berechting en detentie	-	-	-	-	-
	TOTAAL	-	-	-	-	22.200
Beschermen	Beschermen en veiligheid/weerbaarheid	-	400	2.100	3.500	78.300
	Bewaken en beveiligen	-	-	32.652	37.000	50.799
	TOTAAL	-	400	34.752	40.500	129.099
Ondermijningsbeleid	Ondermijningsbeleid, waaronder monitoring en verantwoording, solide kennissysteem, bijdrage IV problematiek en kosten regie	-	367	5.599	7.995	75.892
	Coalitieakkoord 2021: Ondermijningsbeleid	-	-	-	-	-
	TOTAAL	-	367	5.599	7.995	75.892
Versterken keten	TOTAAL	-	1.680	2.974	6.725	116.690
	TOTAAL	8.426	46.329	119.359	185.628	549.500

Door de geplande besteding in tabel 3 te vergelijken met de realisatie in tabel 4 wordt de onderbesteding in 2019 (6,3 mln. euro) en in 2021 (10,5 mln. euro) zichtbaar.

Tot slot geeft de onderstaande tabel inzicht in de geplande besteding van de middelen in de komende jaren. De beschikbaar gestelde middelen uit het Coalitieakkoord 2021 zijn opgenomen in deze tabel.

Tabel 5 – Overzicht van geplande besteding per opgave in 1.000 euro

		2023	2024	2025	2026	2027	struc
Voorkomen	Preventie	105.438	92.549	82.900	82.000	82.000	82.000
	Terugdringen van drugsgebruik	24.700	22.200	20.000	20.000	20.000	20.000
	Coalitieakkoord 2021: Terugdringen van drugsgebruik	-	-	2.200	2.200	2.200	2.200
	TOTAAL	130.138	114.749	105.100	104.200	104.200	104.200
Verstoren van netwerken en verdienmodellen	Internationaal offensief	5.720	5.600	4.300	4.000	4.000	4.000
	Coalitieakkoord 2021: Internationaal offensief	8.000	16.000	20.000	20.000	20.000	20.000
	Aanpak logistieke knooppunten	23.250	29.000	24.000	24.000	24.000	24.000
	Coalitieakkoord 2021: Aanpak logistieke knooppunten	2.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	Brede maatschappelijke coalitie/regionale versterkingsbeweging	84.120	62.020	61.500	61.500	61.500	61.500
	Aanpak criminele geldstromen	36.700	26.700	27.220	25.720	25.720	25.720
	Coalitieakkoord 2021: Aanpak criminele geldstromen	6.000	12.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	MIT/NSOC	82.791	82.791	82.791	82.791	82.791	82.791
	TOTAAL	248.581	239.111	239.811	238.011	238.011	238.011
Bestrafen	Berechting en detentie	-	-	-	-	-	-
	Coalitieakkoord 2021: Opsporing en vervolging	8.000	21.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	Coalitieakkoord 2021: Berechting en detentie	14.582	20.082	26.582	29.552	29.552	29.552
	TOTAAL	22.582	41.082	51.582	54.552	54.552	54.552
Beschermen	Beschermen en veiligheid/weerbaarheid	62.000	62.000	67.000	67.000	67.000	67.000
	Bewaken en beveiligen	54.698	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
	TOTAAL	116.698	117.000	122.000	122.000	122.000	122.000
Ondermijningsbeleid	Ondermijningsbeleid, waaronder monitoring en verantwoording, solide kennissysteem, bijdrage IV problematiek en kosten regie	70.943	60.881	43.755	40.095	34.495	5.495
	Coalitieakkoord 2021: Ondermijningsbeleid	1.800	2.850	3.250	3.250	3.250	3.250
	TOTAAL	72.743	63.731	47.005	43.345	37.745	8.745
Versterken keten	TOTAAL	163.158	174.027	169.002	166.492	166.492	166.492
	TOTAAL	753.900	749.700	734.500	728.600	723.000	694.000

NB: in bovenstaande tabel zijn de toegekende loon- en prijsbijstellingen niet opgenomen ten behoeve van de herkenbaarheid van de getallen.

Bijlage 2C: Verdeling van de coalitieakkoordgelden Rutte IV ten behoeve van de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

De ambities van het huidige kabinet, zoals geformuleerd in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', bouwen voort op de meerjarige, integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit die onder het vorige kabinet is ingezet. Vanaf 2023 stelt het kabinet extra middelen beschikbaar voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit, oplopend van €40 miljoen in 2023, €80 miljoen in 2024, tot €100 miljoen structureel vanaf 2025.

Het huidige kabinet realiseert daarmee de benodigde verbreding en verdieping van de aanpak, onder andere door te investeren in opsporing en vervolging (€25 mln.), het internationaal offensief inclusief de mainports-aanpak (€25 mln.), de aanpak van criminele geldstromen (€15 mln.), en de bestrijding van georganiseerde criminaliteit tijdens berechting en detentie (€30 mln.). Verder worden er middelen ingezet voor overige intensiveringen binnen de brede aanpak van ondermijning (circa €5 mln.). In deze bijlage zet ik uiteen welke concrete investeringen zullen worden gedaan en op welke wijze deze initiatieven een verdere impuls zullen geven aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Opsporing en vervolging (€25 mln.)

Versterking strafrechtelijke aanpak, mede op basis van Italiaanse maffia-aanpak
Voor de versterking van de strafrechtelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, naar voorbeeld van de Italiaanse maffia-aanpak, wordt in totaal €20 mln. beschikbaar gesteld. De definitieve toedeling van de middelen is nog afhankelijk van de uitwerking op de verschillende onderdelen, waaronder de uitwerking van wetstrajecten, die binnen deze ambitie vallen. Dit betreft bijvoorbeeld de mogelijkheden van een aparte strafrechtelijke behandeling van een specifieke groep van zeer gevaarlijke verdachten en veroordeelden en de eventueel daarbij behorende extra bevoegdheden of wettelijke grondslagen. Ook worden middelen ingezet ter versterking van de landelijke interventieslagkracht (de Dienst Landelijke Recherche) die zich richten op het ontmantelen van criminele machtsstructuren en de hieruit voortvloeiende organisatie- en keteneffecten.

Kroongetuigenregeling

Nieuwe wet- en regelgeving moet ervoor zorgen dat de kroongetuigenregeling wordt verbeterd en verbreed. Voor deze verbeterde regeling wordt €5 mln. gereserveerd.

Internationaal offensief inclusief de mainports-aanpak (€25 mln.)

Internationale aanpak van georganiseerde criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit beperkt zich niet tot de Nederlandse grens, aangezien criminele netwerken wereldwijd opereren. Om de internationale aanpak te intensiveren wordt oplopend €20 mln. beschikbaar gesteld. Deze middelen dragen bij aan de uitvoering van de vijf gestelde actielijnen in de Toekomstagenda internationaal offensief tegen georganiseerde, ondermijnende criminaliteit, namelijk:

- Effectief samenwerken met alle nationale partners (€1 mln.)
- Vergroten operationele slagkracht in internationaal verband (€8 mln.)
- Verbeteren van de informatiedeling en -analyse (€7 mln.)
- Uitbreiden van mogelijke interventies (€1 mln.)

- Meer internationaal samenwerken en het sluiten van coalities (€3 mln.)

De middelen bestemd voor de internationale aanpak worden ook ingezet voor het versterken van de rechtshulpketen (m.n. Internationale Rechtshulpcentra) in relatie tot in relatie tot de aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Plan van aanpak drugssmokkel via logistieke knooppunten

Voor de verdere versterking van de aanpak van drugssmokkel via grote logistieke knooppunten wordt structureel €5 mln. beschikbaar gesteld, in aanvulling op de middelen die hier eerder voor zijn vrijgemaakt. Ik stuur het plan van aanpak drugssmokkel via logistieke knooppunten op zeer korte termijn naar uw Kamer.

Aanpak van criminele geldstromen (€15 mln.)

Aanpak facilitators

In het kader van de aanpak van criminele geldstromen, wordt de bestrijding van dienstverleners versterkt. Voor deze versteviging van de aanpak van zogenaamde facilitators van ondermijnende criminaliteit en witwassen wordt in totaal €10 mln. beschikbaar gesteld. Met deze middelen worden twee regionale combiteams onder de vlag van de RIECs met experts van de politie en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) onder gezag van het Openbaar Ministerie opgericht. Ook worden de FIOD en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) voorzien van extra gelden om crypto data beter te analyseren respectievelijk de tenuitvoerlegging van met name hoge ontnemingsmaatregelen te verbeteren. Ook worden extra middelen toegekend aan de politie, FIOD en de FIU-Nederland om beter zicht te krijgen op het gebruik van door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties binnen de opsporing. Dit zal ook resulteren in een betere terugkoppeling aan meldingsplichtige instellingen, oftewel de vergroting van de feedbackloop van publieke naar private partijen.

Publiek herbestemmen van afgepakt vermogen

Er wordt structureel €5 mln. vrijgemaakt om meer afgepakte middelen (roerende en onroerende zaken) een publieke, maatschappelijke bestemming te geven.

Berechting en detentie (€30 mln.)

Terugdringen voortgezet crimineel handelen in detentie

Het kabinet investeert fors in de bestrijding van voortgezet crimineel handelen tijdens detentie. In totaal wordt €20 mln. structureel beschikbaar gesteld voor maatregelen die zien op het terugdringen van georganiseerde criminaliteit tijdens detentie en berechting. Deze middelen worden onder meer ingezet voor het vergroten van de weerbaarheid van detentiepersoneel, GSM- en drone detectie in hoogrisico-inrichtingen, en voor het inrichten van videoverhoor in de EBI in Vught zodat het vervoer van gedetineerden met ernstige veiligheidsrisico's wordt teruggedrongen.

Versterking berechting van georganiseerde criminaliteit

Daarnaast wordt circa €10 mln. structureel vrijgemaakt om de berechting van zware criminelen te versterken. Met de beschikbaar gestelde middelen wordt geïnvesteerd in de realisatie van een Extra Beveiligde Zittingszaal (EBZ), die op termijn de extra beveiligde zittingszaal van de Rechtbank in Amsterdam (beter bekend als 'de Bunker') zal gaan vervangen. Er wordt ingezet op de realisatie van een EBZ nabij de penitentiaire inrichting (PI) Lelystad. De planvorming daarvoor is gestart. Binnen de muren van de PI wordt een aantal cellen gerealiseerd waar

gedetineerden met een verhoogd of extreem vlucht- en maatschappelijk gevaar tijdens meerdaagse aaneengesloten zittingen veilig kunnen overnachten.

Overige maatregelen (circa €5 mln.)

Naast voornoemde prioriteringen binnen het coalitieakkoord, worden er middelen vrijgemaakt voor de financiering van overige maatregelen die bijdragen aan het terugdringen van ondermijnende effecten van de georganiseerde criminaliteit. Met deze gelden wordt onder meer de capaciteit bij het Landelijke Bureau Bibob vergroot, wordt de financiering van bloedonderzoeken naar drugs in het verkeer geborgd, en wordt geïnvesteerd in de bestuurlijke samenwerking tussen België, Duitsland en Nederland binnen het samenwerkingsverband EU-RIEC.

Bijlage 2D: Onderbouwing en evaluatie (CW3.1)

In het najaar van 2021 is aangekondigd dat vanaf 2022 €434 mln. structureel beschikbaar wordt gesteld voor de borging van de integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit.¹ De Kamer is bij brief van 26 april 2022 geïnformeerd over de concrete investeringen die zijn beoogd met deze gelden, waarbij de inzet van de middelen is opgebouwd langs drie pijlers: *weerbare samenleving en economie, versterking integrale handhaving en strafrechtketen* en *bescherming en veiligheid*.²

In de Kamerbrief van 1 november 2021 (Kamerstuk 31 865, nr. 198) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de werkwijze dat vanuit artikel 3.1 uit de Comptabiliteitswet (CW3.1) voor beleidsvoorstellen met significante financiële gevolgen (€20 mln. of meer in enig jaar) een apart kader moet worden opgenomen in Kamerbrieven onder de naam «beleidskeuzes uitgelegd».

Om invulling te geven aan deze werkwijze zijn als bijlage bij deze Kamerbrief de gestelde kaders vanuit CW3.1 opgenomen voor de inzet van de middelen die met de ontwerpbegroting 2022 beschikbaar zijn gesteld voor de aanpak van ondermijning. Omwille van herkenbaarheid worden de voornoemde drie pijlers gehanteerd die ook in de eerdere Kamerbrieven inzake de verdeling van deze gelden zijn opgenomen.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 29 911, nr. 329.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 29 911, nr. 348.

Weerbare samenleving en economie

1. Doel	Onder deze pijler vallen meerdere thematische posten met uiteenlopende doelstellingen die, in gezamenlijkheid bezien, bijdragen aan het hoofddoel van de integrale aanpak: het terugdringen van de georganiseerde (drugs)criminaliteit. <i>Preventie met gezag</i> Het doel is het voorkomen dat kwetsbare kinderen en risicojongeren de -georganiseerde en ondermijnende- criminaliteit in gaan en zich doorontwikkelen tot geharde criminelen. <i>Aanpak van logistieke knooppunten</i> De aanpak van mainports ziet op het versterken van de logistieke knooppunten, om daarmee de drugssmokkel via deze Nederlandse knooppunten substantieel terug te dringen. <i>Internationale aanpak</i> Het doel is om de wereldwijd vertakte criminele organisaties en machtsstructuren aan te pakken en af te breken en er op de langere termijn voor zorgen dat Nederland en West-Europa een minder aantrekkelijke plek is voor productie, invoer, doorvoer en export van illegale verdovende middelen en het witwassen van crimineel vermogen. <i>Regionale versterking</i> Internationale drugshandel slaat neer in de regio's en gemeenten. Doel van de regionale aanpak is het versterken van de samenwerking en van de samenhang binnen de aanpak van regionale partners, op voor elke regio specifieke problematiek/gelegenheidsstructuren, met daarbij een centrale focus op de illegale drugsindustrie. Een subdoel is de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de regio's om van elkaar te leren en regio-overstijgende problematiek aan te pakken. <i>Aanpak van criminele geldstromen</i> De aanpak van criminele geldstromen is gericht op het crimineel verdienmodel en heeft als doel dit te doorbreken en criminele geldstromen terug te dringen, waardoor de verwevenheid tussen de -financiële- boven- en onderwereld afneemt. <i>Terugdringen drugsgebruik</i> Het terugdringen van de georganiseerde, drugscriminaliteit betekent ook dat de vraag naar drugs moet worden verminderd. Daarom wordt ingezet op het terugdringen van drugsgebruik en het handhaven van de -nog in voorbereiding- wettelijke verboden op Nieuwe Psychoactieve Stoffen en lachgas.
2. Beleidsinstrument(en) Beschrijf welke instrumenten hiervoor moeten worden ingezet, en indien mogelijk waarom deze instrumenten doeltreffend en doelmatig zijn.	Om de voornoemde doelstellingen te realiseren, worden onderstaande volgende beleidsinstrumenten ingezet al naargelang van de thematiek van de investeringen • Investeren in personele capaciteit; • Investeren in materiaal; • Wetgeving. <i>Preventie met gezag</i> Binnen de preventieve aanpak wordt ingezet op 16 focusgebieden en 15

gemeenten. De gemeenten hebben voor de beschikbaar gestelde middelen plannen ingediend waarbinnen preventieve maatregelen en gezagsmaatregelen hand in hand gaan. Deze plannen worden op het moment van schrijven beoordeeld. Voorziene investeringen zien onder meer op het uitbreiden van structurele capaciteit van de gemeente en van de justitiële partners in de wijk, als ook bij de partners in de jeugdstrafrechtketen. Andere investeringen zien op de (door)ontwikkeling van sociale (gedrags-) interventies, zoals opleiding en toeleiding naar werk, als ook van straffen en specifieke maatregelen voor risicogroepen, zoals doorgroeiers en verharde jonge criminelen.

Aanpak van logistieke knooppunten

De investeringen binnen de mainportsaanpak richten zich op de haven van Rotterdam, luchthaven Schiphol, havengebied Zeeland/West-Brabant, Noordzeekanaalgebied/de haven van Amsterdam en de bloemenveilingen. De middelen worden ingezet voor het vergroten van de personele capaciteit, als ook voor (weerbaarheids)trainingen van personeel en materiële investeringen zoals cameranetwerken en biometrische controles.

Internationale aanpak

In het kader van het internationale offensief wordt primair ingezet op het uitbreiden van de capaciteit van aangesloten partners in geprioriteerde landen. Dit omvat o.a. de plaatsing van liaisons, analisten en chercheurs door Defensie, Politie, Douane, FIOD, en KMar.

Regionale versterking

Voor de versterkingsprojecten hebben de lokale partners plannen ingediend die op het moment van schrijven worden beoordeeld. De beoogde versterkingen dragen bij aan het structureel versterken van de capaciteit binnen het RIEC/LIEC-bestel. Ook wordt geïnvesteerd in het informatiesysteem van het LIEC en in het Platform Veilig Ondernemen.

Aanpak van criminele geldstromen

De investeringen binnen de aanpak van criminele geldstromen hebben betrekking op alle drie voornoemde beleidsinstrumenten. Allereerst wordt geïnvesteerd in de uitbreiding van structurele capaciteit, bijvoorbeeld bij de FIOD. Ook worden er materiële en technologische investeringen gedaan die betrekking hebben op o.a. het Beslag Informatie Systeem (BIS) en de FIU. Verder wordt wet- en regelgeving als beleidsinstrument ingezet die ziet op ondermeer het wetsvoorstel omtrent de procedure *non-conviction based confiscation*.

Terugdringen drugsgebruik

Om het terugdringen van drugsgebruik te realiseren wordt ingezet op het uitbreiden van wet- en regelgeving. In dit kader zijn de wettelijke verboden op Nieuwe Psychoactieve Stoffen en lachgas in voorbereiding. De uitvoeringskosten die met deze verboden gepaard gaan, zijn voor een beperkt deel verbonden aan (extra) capaciteit. Voor lachgas bijvoorbeeld worden de uitvoeringskosten daarnaast voor een groot deel bepaald door kosten die gepaard gaan met het veilig vervoeren en opslaan van inbeslaggenomen lachgas.

3A. Financiële gevolgen voor het Rijk

Voor de structurele versterking van de ondermijningsaanpak is vanaf 2022 €434 mln. structureel beschikbaar gesteld. De middelen binnen *weerbare*

Wat zijn de financiële aspecten: wat staat er in de financiële paragraaf van het RA en wat zijn reeds beschikbare middelen?

samenleving en economie zijn als volgt (onder)verdeeld:

In mln. euro	2022	2023	2024	Struc
Weerbare samenleving en economie	156	189	216	205
Preventie met gezag	64	78	90	82
Aanpak logistieke knooppunten (mainports)	13	20	29	24
Internationale aanpak	3	4	4	4
Regionale versterking	50	50	50	50
Aanpak van criminele geldstromen	11	18	23	25
Terugdringen drugsgebruik	15	19	20	20

3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren

-

4. Nagestreefde doeltreffendheid

De hier weergegeven maatregelen zijn een mix van investeringen die binnen het financiële kader leiden tot een zo groot mogelijk effect. De investeringen versterken elkaar, door vanuit verschillende thema's (preventie, internationaal, criminele geldstromen, etc.) bij te dragen aan dezelfde doelstelling: het terugdringen van de georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit. Er wordt gestreefd naar een gebalanceerde aanpak, die zich kenmerkt door complementaire maatregelen op verschillende niveaus en domeinen, waarmee de opbrengst van de aanpak structureel wordt verhoogd. Inzet is bijvoorbeeld om waterbedeften te voorkomen, door te investeren in de aanpak in alle regio's, en in verschillende logistieke knooppunten. Ook wordt ingezet op een combinatie van lokale/regionale, nationale en internationale maatregelen, zodat de gehele keten van georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit wordt bestreden.

5. Nagestreefde doelmatigheid

In lijn met de beoogde doeltreffendheid van de gehele aanpak, geldt ook voor de nagestreefde doelmatigheid, dat de samenhang tussen vaak complementaire maatregelen en investeringen bijdraagt aan de efficiëntie van de gehele aanpak. Door met een gebalanceerde aanpak op alle niveaus en domeinen maatregelen te treffen, wordt de opbrengst van de aanpak verhoogd.

Voor de planvorming binnen 'preventie met gezag' en 'regionale versterking' geldt dat toetsingscommissies de ingediende plannen van gemeenten en RIEC's beoordelen om daarmee de doelmatige inzet van de gelden te vergroten. Een belangrijk onderdeel hiervan is de uitkomsten van interventies met elkaar worden gedeeld zodat de plannen ook een lerend effect hebben en daardoor bijdragen aan een effectieve en efficiënte inzet

van de gelden. Een tweede belangrijk element van deze aanpak betreft de inzet van maatregelen en investeringen in die gemeenten en regio's waar de ernst van de problematiek het grootst is.

6. Evaluatie-paragraaf

Het succes van de aanpak valt of staat met een goede monitoring en evaluatie. Daarom geldt dat voor de gehele aanpak, waaronder de voornoemde pijlers, wordt ingezet op adequate monitoring van de inspanningen en resultaten. Deze monitoring zal op termijn mogelijkheden bieden om de aanpak bij te sturen, zowel op basis van bewezen effectiviteit, als de verhouding tussen de kosten en de baten van de aanpak. De aanpak moet wendbaar zijn, en kunnen meebewegen met de ontwikkelingen binnen de georganiseerde criminaliteit. Dat betekent dat wanneer criminelen hun tactiek aanpassen, wij kunnen bijsturen en meebewegen.

Om op dergelijke wijze te kunnen sturen en verantwoorden worden halfjaarlijkse beelden opgesteld die de voortgang van de aanpak van ondermijning in beeld brengen. Voor de zomer van 2023 wordt de volgende halfjaarlijkse brief met de Kamer gedeeld waarin een geactualiseerd beeld, zowel kwalitatief als kwantitatief, van de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarin nemen we cijfers mee over de (tussenresultaten van de) uitvoering van de aanpak. Hierbij geldt dat deze halfjaarlijkse beelden betrekking hebben op de gehele aanpak van ondermijning en de totale onderliggende financiering, waaronder de gelden die in onderhavig document worden toegelicht.

Versterking integrale handhaving en strafrechtsketen

1. Doel

Het hoofddoel van de investeringen binnen deze pijler is het structureel versterken van de integrale handhaving en strafrechtsketen als onderdeel

van de aanpak van ondermijning. Deze investeringen hebben enerzijds specifiek betrekking op de politie, maar zijn anderzijds ook breder van aard doordat zij zijn gericht op een versterking van de forensische opsporing en van de bijzondere opsporingsdiensten en toezichthouders die onderdeel uitmaken van aanpak van ondermijning.

Politie

De investeringen in de politie hebben als doel om de opsporing structureel te versterken, specifiek op het gebied van moderne technologie.

Strafrechtketen

Investerings in de 'voorkant' van de ondermijningsaanpak vertalen zich direct naar een groter beroep op de 'achterkant' van ondermijningsaanpak. Het doel van de investeringen in de strafrechtketen is dan ook om organisaties als het Openbaar Ministerie, Rechtspraak, Hoge Raad, Dienst Justitiële Inrichtingen en Reclassering Nederland te versterken zodat zij meegaan in de intensivering van de ondermijningsaanpak.

Forensische opsporing

De forensische opsporing speelt een grote rol in opsporingsonderzoeken en de bewijsvoering in strafzaken, en daarmee in de basis van de strafrechtelijke aanpak van ondermijning. Eind 2018 is een visie op forensisch onderzoek ten behoeve van de strafrechtketen opgesteld. Deze visie geeft de richting aan waarin het forensisch werkveld zich zal ontwikkelen. Het doel van de versterking van de forensische opsporing is in lijn met deze visie en ziet op het tweevoudigbrengen van een optimaal resultaat voor de keten en een goede borging van de onderzoekskwaliteit en capaciteit voor de toekomst.

Bijzondere opsporingsdiensten & toezichthouders

Het doel van de investeringen in de bijzondere opsporingsdiensten en landelijke partners, inclusief toezichthouders³, is in lijn met het hoofddoel van de gelden, namelijk een versterking van de aanpak langs de hele lijn. In dit kader zijn de voornoemde organisaties belangrijke schakels in de keten van de ondermijningsaanpak. Zo wordt bijvoorbeeld geïnvesteerd in de KMar en de Douane, zodat deze partners hun bijdrage kunnen leveren aan de bredere intensivering rond de aanpak van logistieke knooppunten.

2. Beleidsinstrument(en)
Beschrijf welke instrumenten hiervoor moeten worden ingezet, en indien mogelijk waarom deze instrumenten doeltreffend en doelmatig zijn.

Om de integrale handhaving en strafrechtketen structureel te verstevigen, worden de volgende beleidsinstrumenten ingezet die bijdragen aan het borgen van deze versterking.

- Investeren in personele capaciteit;
- Investeren in materieel.

Politie

De middelen bestemd voor de politie binnen de integrale handhaving en strafrechtketen worden aangewend om de capaciteit op moderne technologie structureel te versterken (circa 120 fte). Met deze gelden wordt

³ De Bijzondere opsporingsdiensten en landelijke partners, inclusief toezichthouders, bestaan uit de Koninklijke Marechaussee, Douane, Belastingdienst, de Financial Intelligence Unit-Nederland, Nederlands Forensisch Instituut en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, Bureau Financieel Toezicht en Bureau Toezicht Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

onder andere het vermogen van de politie om hun interceptiecapaciteit voor te bereiden op 5G geborgd. Daarnaast wordt de capaciteit op het gebied van artificiële intelligentie / data science geborgd.

Strafrechtketen

Met structurele versterkingen voor de politie, bijzondere opsporingsdiensten en toezichthouders wordt rekening gehouden dat er een groter beroep wordt gedaan op de beschikbare capaciteit binnen de strafrechtketen. Derhalve wordt ingezet op een uitbreiding van de personele capaciteit om de huidige en toekomstige druk op de keten te verlichten.

Forensische opsporing

De gelden bestemd voor de forensische opsporing worden ingezet voor het uitbreiden van capaciteit van forensisch onderzoek. Ook wordt geïnvesteerd in de randvoorwaarden en het optimaliseren van (de sturing in) de forensische keten.

Bijzondere opsporingsdiensten & toezichthouders

De middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de bijzondere opsporingsdiensten en toezichthouders worden primair ingezet voor het uitbreiden van de personele capaciteit. Daarnaast worden middelen vrijgemaakt voor 'materiële kosten', bijvoorbeeld voor de aanschaf van camera's en tooling software.

3A. Financiële gevolgen voor het Rijk **Wat zijn de financiële aspecten: wat staat er in de financiële paragraaf van het RA en wat zijn reeds beschikbare middelen?**

Voor de structurele versterking van de ondermijningsaanpak is vanaf 2022 €434 mln. structureel beschikbaar gesteld. De middelen binnen *versterking integrale handhaving en strafrechtketen* zijn als volgt (onder)verdeeld:

In mln. euro	2022	2023	2024	Struc
Versterking integrale handhaving en strafrechtketen	99	137	154	162
Versterking opsporing politie	40	60	60	60
Versterking strafrechtketen	29	29	29	29
Forensische opsporing	11	17	22	30
Bijzondere opsporingsdiensten en toezichthouders	15	27	39	40
Landelijke regie/DGO	3	3	3	3

3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren

4. Nagestreefde doeltreffendheid

Om criminelen effectief aan te kunnen pakken, is een sterke basis van handhaving, opsporing en vervolging onontbeerlijk. Om de slagkracht te vergroten van de organisaties die deel uitmaken van de gehele strafrechtketen, van politie tot FIOD tot gevangeniswezen en reclassering, wordt daarom fors geïnvesteerd. Over de hele linie komen er mensen en middelen bij om de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit te intensiveren. Aanpakken gebeurt niet alleen via het strafrecht: handhavingsinstanties zoals de Belastingdienst en de Douane spelen hier ook een belangrijke rol in en worden daarom ook versterkt. Om de ontwikkelingen in de criminaliteit bij te kunnen benen, wordt er niet alleen

geïnvesteed in extra mensen, maar ook in de (door)ontwikkeling op technologisch vlak. Deze mix van investeringen in organisaties en beleidsinstrumenten draagt bij aan een effectieve ondermijningsaanpak die over de volle breedte is versterkt.

5. Nagestreefde doelmatigheid	De doelmatigheid van de investeringen wordt gekenmerkt door de onderlinge samenhang van de investeringen waardoor de efficiëntie van de ondermijningsaanpak wordt verbeterd. Alleen met een gebalanceerde aanpak, gekenmerkt door de voornoemde mix van organisaties en beleidsinstrumenten, kan de georganiseerde drugscriminaliteit fors worden gereduceerd.
6. Evaluatie-paragraaf	Het succes van de aanpak valt of staat met een goede monitoring en evaluatie. Daarom geldt dat voor de gehele aanpak, waaronder de voornoemde pijlers, wordt ingezet op adequate monitoring van de inspanningen en resultaten. Deze monitoring zal op termijn mogelijkheden bieden om de aanpak bij te sturen, zowel op basis van bewezen effectiviteit, als de verhouding tussen de kosten en de baten van de aanpak. De aanpak moet wendbaar zijn, en kunnen meebewegen met de ontwikkelingen binnen de georganiseerde criminaliteit. Dat betekent dat wanneer criminelen hun tactiek aanpassen, wij kunnen bijsturen en meebewegen. Om op dergelijke wijze te kunnen sturen en verantwoorden worden halfjaarlijkse beelden opgesteld die de voortgang van de aanpak van ondermijning in beeld brengen. Voor de zomer van 2023 wordt de volgende halfjaarlijkse brief met de Kamer gedeeld waarin een geactualiseerd beeld, zowel kwalitatief als kwantitatief, van de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarin nemen we cijfers mee over de (tussenresultaten van de) uitvoering van de aanpak. Hierbij geldt dat deze halfjaarlijkse beelden betrekking hebben op de gehele aanpak van ondermijning en de totale onderliggende financiering, waaronder de gelden die in onderhavig document worden toegelicht.

Bescherming en veiligheid

1. Doel	De middelen ten behoeve van ‘bescherming en veiligheid’ hebben als doel om bepaalde beroepsgroepen te beschermen waarvan de veiligheid in het geding kan raken door (dreiging met) geweld vanuit de zware criminaliteit. <i>Veiligheids- en weerbaarheidsmaatregelen</i> De investeringen binnen deze pijler hebben als doel om de veiligheid te vergroten van personeel binnen de strafrechtketen (OM, Rechtspraak, DJI, juridische dienstverleners). <i>Bestuurlijke weerbaarheid</i> Naast een versterking van de weerbaarheid bij organisaties met een rol in de strafrechtelijke ondermijningsaanpak, wordt geïnvesteerd in het vergroten van de weerbaarheid bij het bestuur. Deze investeringen hebben als doel het vergroten van de weerbaarheid en veerkracht van politieke ambtsdragers en de brede gemeentelijke organisaties tegen ondermijnende invloeden en andere vormen van oneigenlijke druk, waardoor het functioneren van het openbaar bestuur onder druk kan komen te staan. <i>Capaciteitsimpuls Bewaken & Beveiligen</i> Het stelsel Bewaken en Beveiligen levert een bijdrage aan dat personen met een publieke taak hun werk veilig en zonder terughoudendheid kunnen verrichten. Het doel van deze investering is om, op basis van de bevindingen van de Commissie Bos, de capaciteit van het stelsel Bewaken en Beveiligen uit te breiden, zodat huidige en toekomstige dreigementen beter worden ondervangen.
2. Beleidsinstrument(en) Beschrijf welke instrumenten hiervoor moeten worden ingezet, en indien mogelijk waarom deze instrumenten doeltreffend en doelmatig zijn.	De beleidsinstrumenten die worden ingezet hebben betrekking op: • Investeren in personele capaciteit; • Investeren in materieel. <i>Veiligheids- en weerbaarheidsmaatregelen</i> Om de veiligheid en weerbaarheid van personeel te vergroten wordt geïnvesteerd in onder andere beveiligd vervoer en woonhuisbeveiliging. Ook worden er veiligheidsmaatregelen getroffen rondom gebouwen. <i>Bestuurlijke weerbaarheid</i> Om de bestuurlijke weerbaarheid van politieke ambtsdragers en brede gemeentelijke organisaties te vergroten wordt de informatiepositie van gemeenten voor de aanpak van ondermijning vergroot. Ook wordt ingezet op fysieke beveiligingsmaatregelen. Deze plannen worden onder regie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie in nauwe samenwerking met, onder andere, het ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten, provincies en beroeps- en belangenverenigingen van politieke ambtsdragers en gemeentesecretarissen verder uitgewerkt. <i>Capaciteitsimpuls Bewaken & Beveiligen</i> Binnen het stelsel Bewaken en Beveiligen worden de middelen aangewend voor de uitbreiding van de personele capaciteit van de politie en KMar.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk Wat zijn de financiële	Voor de structurele versterking van de ondermijningsaanpak is vanaf 2022 €434 mln. structureel beschikbaar gesteld. De middelen binnen <i>beschermen en veiligheid</i> zijn als volgt (onder)verdeeld:

aspecten: wat staat er in de financiële paragraaf van het RA en wat zijn reeds beschikbare middelen?

In mln. euro	2022	2023	2024	Struc
Beschermen en veiligheid	82	62	62	67
Veiligheids- en weerbaarheidsmaatregelen	57	37	27	27
Bestuurlijke weerbaarheid	10	10	10	10
Capaciteitsimpuls bewaken en beveiligen	15	15	25	30

3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren

-

4. Nagestreefde doeltreffendheid

Investeren in maatregelen ten behoeve van de bescherming en veiligheid van de politieke ambtsdragers en andere personen die dagelijks onder druk staan door invloeden vanuit de georganiseerde criminaliteit is effectief, omdat deze maatregelen hen in staat stelt om hun werkzaamheden te veilig verrichten en ze hiermee tevens beschermd zijn tegen ondermijnende invloeden vanuit de criminaliteit.

5. Nagestreefde doelmatigheid

Door middelen beschikbaar te stellen voor veiligheids- en weerbaarheidsmaatregelen stellen we ketenpartners in staat om maatwerk te leveren voor de bescherming van aangemerkte kwetsbare personen. Het fundament van de aanpak, namelijk de ambtsdragers en andere personen die dagelijks worden geconfronteerd met ondermijnende criminaliteit, wordt op orde gebracht en draagt daardoor bij aan de algehele efficiëntie van de brede versterking van de aanpak.

6. Evaluatie-paragraaf

Het succes van de aanpak valt of staat met een goede monitoring en evaluatie. Daarom geldt dat voor de gehele aanpak, waaronder de voornoemde pijlers, wordt ingezet op adequate monitoring van de inspanningen en resultaten. Deze monitoring zal op termijn mogelijkheden bieden om de aanpak bij te sturen, zowel op basis van bewezen effectiviteit, als de verhouding tussen de kosten en de baten van de aanpak. De aanpak moet wendbaar zijn, en kunnen meebewegen met de ontwikkelingen binnen de georganiseerde criminaliteit. Dat betekent dat wanneer criminelen hun tactiek aanpassen, wij kunnen bijsturen en meebewegen.

Om op dergelijke wijze te kunnen sturen en verantwoord worden halfjaarlijkse beelden opgesteld die de voortgang van de aanpak van ondermijning in beeld brengen. Voor de zomer van 2023 wordt de volgende halfjaarlijkse brief met de Kamer gedeeld waarin een geactualiseerd beeld, zowel kwalitatief als kwantitatief, van de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarin nemen we cijfers mee over de (tussenresultaten van de) uitvoering van de aanpak. Hierbij geldt dat deze halfjaarlijkse beelden betrekking hebben op de gehele aanpak van ondermijning en de totale onderliggende financiering, waaronder de gelden die in onderhavig document worden toegelicht. Kanttekening bij de pijler Bescherming & Veiligheid is dat de aard van het soort maatregelen binnen deze pijler

maakt, dat er altijd met een grote mate van terughoudendheid over de betreffende resultaten zal worden gecommuniceerd.

TOTAALOVERZICHT Middelen Ondermijning Ontwerpbegroting 2022

Structurele middelen	Brief TK oktober 2021	2022	2023	2024	struc
TOTAAL	434	337	388	432	434
Weerbaarheid van onze samenleving	205	156	189	216	205
Preventie met gezag	82	64	78	90	82
Aanpak logistieke knooppunten (mainports)	24	13	20	29	24
Internationale aanpak	4	3	4	4	4
Regionale versterking	50	50	50	50	50
Aanpak van criminele geldstromen	25	11	18	23	25
Terugdringen drugsgebruik	20	15	19	20	20
Versterking integrale handhaving en strafrechtketen	162	99	137	154	162
Versterking opsporing politie	60	40	60	60	60
Versterking strafrechtketen	29	29	29	29	29
Forensische opsporing	30	11	17	22	30
Bijzondere opsporingsdiensten (BOD's) en toezicht	40	15	27	39	40
Landelijke regie/DGO	3	3	3	3	3
Beschermen en veiligheid	67	82	62	62	67
Veiligheids- en weerbaarheidsmaatregelen	27	57	37	27	27
Bestuurlijke weerbaarheid	10	10	10	10	10
Capaciteitsimpuls bewaken en beveiligen	30	15	15	25	30

Het bovenstaande overzicht geeft de structurele middelen weer. De totale ontvangen reeks in de Ontwerpbegroting 2022 (Prinsjesdagmiddelen) omvat ook incidentele middelen. Dit geeft het onderstaande totaalbeeld:

in mln. euro	2022	2023	2024	struc
Incidentele Prinsjesdagmiddelen	187	126	62	-
Structurele Prinsjesdagmiddelen	337	388	432	434
TOTAAL	524	514	494	434